

**UCHWAŁA NR XXXIV/248/2021
RADY GMINY KAWĘCZYN**

z dnia 26 maja 2021 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 -2025

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2020.713 ze zm.) oraz art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U.2020.218 ze zm.) Rada Gminy Kawęczyn uchwala , co następuje:

§ 1. Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kawęczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Kawęczyn

Piotr Gebler

Załącznik do uchwały Nr XXXIV/248/2021
Rady Gminy Kawęczyn
z dnia 26 maja 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE W GMINIE KAWĘCZYN
NA LATA 2021 – 2025**

Kawęczyn 2021r.

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie
- III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Kawęczyn
- IV. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- V. Cele programu: cel główny i cele szczegółowe
 1. Realizacja celów – harmonogram działań
- VI. Adresaci programu
- VII. Realizatorzy programu
- VIII. Finansowanie programu
- IX. Monitoring realizacji programu , sprawozdawczość i ewaluacja
- X. Przewidywane efekty i rezultaty programu
- XI. Miejsce i czas realizacji programu
- XII. Zakończenie

I. Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie stanowi jeden z poważniejszych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno więc zajmować priorytetowe miejsce wśród zadań organów państwa. Przemoc w rodzinie, inaczej zwana przemocą domową, to nie tylko przemoc fizyczna lecz także przemoc psychiczna, seksualna lub ekonomiczna. Wbrew stereotypom ma ona miejsce nie tylko w rodzinach z tzw. Marginesu społecznego, lecz także w tych dobrze sytuowanych, uważanych za normalne i występuje we wszystkich grupach społecznych.

Próby zdefiniowania zjawiska przemocy podejmowane są na gruncie różnych dziedzin zarówno naukowych jak i nienaukowych od wielu lat. Według słownika języka polskiego "przemoc jest to przewaga wykorzystywana w celu narzucenia komuś swojej woli, wymuszenia czegoś na kimś; narzucona komuś bezprawnie władza"

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 dla Gminy Kawęczyn zwany dalej Programem został opracowany w celu efektywniejszego i zintegrowanego działania przeciw przemocy w rodzinie oraz w celu zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Jest rozwinięciem i kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kawęczyn na lata 2018 – 2020

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyka ona najłabszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety i dzieci a także osoby niepełnosprawne i starsze.

Zjawisko przemocy w rodzinie okrywa wiele mitów i fałszywych przeświadczeń. Z jednej strony przeszkadzają one w pomaganiu ofiarom przemocy, z drugiej usprawiedliwiają sprawców. Część błędnych przekonań powoduje, iż ofiary przemocy uważają, że nie można temu zapobiec, że nie mają na to wpływu. Wbrew powszechnemu mniemaniu przemoc występuje we wszystkich środowiskach rodzinnych.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem bardzo szerokim. Mówiąc o przemocy wobec członka rodziny, mamy na myśli różne zachowania i działania naruszające prawa i dobra drugiej osoby, powodujące u niej cierpienie i szkody.

Przemoc nie zawsze łamie prawo karne, ale zawsze narusza prawa drugiego człowieka.

Cechami charakterystycznymi przemocy w rodzinie są

- intencjonalność
- dysproporcja sił
- naruszanie praw i dóbr drugiego człowieka
- powstanie szkód fizycznych i psychicznych

Jednym z wielu czynników ryzyka wystąpienia przemocy jest izolacja rodziny. Przemoc nie jest jednorazowym incydentem działania sprawcy, rozłożona jest w czasie. Często trwa ona latami, podczas których eskaluje, zmienia się. Przemoc ma różne oblicza, rozróżniamy przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną, a w przypadku dzieci mówimy też o zaniechaniu jako jednej z form przemocy. Przemoc niszczy całą rodzinę. Zarówno wobec dzieci jak i osób dorosłych może doprowadzić do trudnych do zwalczania konsekwencji i zaburzeń funkcjonowania we wszystkich obszarach życia. Aby zrozumieć zjawisko przemocy, konieczne jest poznanie tzw. Mechanizmów przemocy, które tłumaczą nam zachowanie osób krzywdzonych. To pozwala spojrzeć na osoby doświadczające przemocy ze zrozumieniem, szacunkiem i empatią.

Do mechanizmów przemocy zaliczamy :

1. **zjawisko pranie mózgu** – przemoc psychiczna stosowana wobec najbliższych jest podobna do metod przymusu i terroru. Metody te opierają się na izolacji społecznej, poniżaniu, degradacji, wymuszaniu posłuszeństwa, groźbach i demonstracjach siły, wywoływaniu lęku, doprowadzaniu do wyczerpania i bezradności, wyśmiewaniu, ośmieszaniu.
2. **syndrom wyuczonej bezradności** - osoba krzywdzona nabiera przekonania, że cokolwiek zrobi to i tak nie zmieni jej sytuacji. Często zdarza się, że umacnia się w niej przekonanie, że to ona ponosi winę za agresywne zachowanie sprawcy.

W sytuacji kiedy okazuje się, że działania mające chronić osobę doznającą przemocy nie skutkują i nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów, wycofuje się z szukania pomocy.

3. **proces wiktylizacji** – inaczej mówiąc przyjęcie tożsamości ofiary. W wyniku doznawania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie, a także w wyniku wtórnego zranienia spowodowanego nieadekwatnymi do sytuacji reakcjami ludzi, do których zwracała się o pomoc, osoba krzywdzona nabiera przekonania, że zasługuje na takie traktowanie.
4. **Cykl przemocy domowej** – przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Jeśli raz doszło do takiej sytuacji, że ktoś przekroczył granicę przemocy w relacji z bliską osobą, to z dużym prawdopodobieństwem zachowa się w ten sposób po raz kolejny. Przemoc powtarza się w dość charakterystycznym schemacie – zjawisko to zostało nazwane „cyklem przemocy”.

Rozróżnia się następujące fazy w cyklu przemocy

- **faza narastania napięcia** – sprawca jest rozdrażniony, łatwo wpada w złość, ma pretensje. Osoba doznająca przemocy stara się wszelkimi sposobami załagodzić sytuację, jest cały czas spięta i zdenerwowana.

- **faza ostrej przemocy** – jest to faza wybuchu. Osoba krzywdzona odczuwa wtedy przerażenie, bezsilność. Strach, lęk, gniew. Osoby krzywdzone szukają wtedy pomocy, wzywają policję,

- **faza miodowego miesiąca** – sprawca zaczyna zachowywać się w taki sposób, że ofiara rzeczywiście wierzy w to, że przemoc nigdy już się nie powtórzy, bardzo się stara. Bardzo ważne jest aby w tych charakterystycznych mechanizmach przemocy edukować osoby doznające przemocy oraz zachęcać do niezrezygnowania z szukania pomocy.

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kawęczyn

Dokładne zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia a jeszcze trudniej zbadać. Statystyki pozwalają jedynie oszacować przybliżone rozmiary przemocy, gdyż jest w dalszym ciągu traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa i skrywana w czterech ścianach domu. Problem przemocy w rodzinie jest w coraz większym stopniu dostrzegany przez państwo. Zmiany w zapisach ustawy z dn. 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” i wzorów formularzy „Niebieskiej Karty” wyposażyły instytucje mające za zadanie nieść pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w „narzędzia” umożliwiające diagnozę problemu i podjęcie odpowiednich działań pomocowych.

Na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kawęczyn , działają m.in. takie instytucje jak Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie . Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kawęczyn został powołany Zarządzeniem Gminy Kawęczyn nr 27/2013 z dnia 20 maja 2013r. Siedzibą Zespołu Interdyscyplinarnego jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kawęczynie . Zespół liczy 9 członków , w jego skład wchodzi: dzielnicowy Komisariatu Policji w Dobrej, czterech pedagogów szkolnych z placówek oświatowych z terenu gminy Kawęczyn, kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Turku, psycholog z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, i 2 pracowników socjalnych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie.

Skalę zjawiska występowania przemocy w Gminie Kawęczyn najlepiej ocenić na podstawie statystyk opracowanych na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebranych w ramach procedury Niebieskie Karty.

Poniższa tabela przedstawia liczbę prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny procedur Niebieskie Karty.

Tabela I. Liczba realizowanych procedur "Niebieska Karta" przez Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2018-2020

Rok	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba NK założonych wobec mężczyzn	Liczba NK założonych wobec kobiet	Liczba NK założonych wobec dzieci
2018	8	7	1	0
2019	15	14	1	0
2020	11	11	0	0

Źródło: opracowanie własne-dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Liczba mieszkańców w Gminie Kawęczyn wynosi 5.367 osób z czego liczba mężczyzn to 2.119 a kobiet 2.155, dzieci do 18 roku życia – 1.093 (stan na 31.12.2020r.) Z analizy danych statystycznych wynika, że w przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

Tabela II. Liczba Niebieskich Kart założonych w latach 2018-2020 przez przedstawicieli poszczególnych jednostek

Liczba Niebieskich Kart	2018	2019	2020
a/ Pomoc społeczną	0	0	0
b/ Policję	8	15	11
c/ GKRPA	0	0	0
d/ Oświata	0	0	0
e/ Ochronę zdrowia	0	0	0

Źródło: opracowanie własne – dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Problem przemocy w rodzinie w latach 2018-2020 występował w 29 rodzinach, w których zamieszkuje 112 osób, co stanowi ok. 2,1% ogólnej liczby osób zameldowanych na terenie Gminy Kawęczyn na koniec roku 2020. Można stwierdzić, że skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Kawęczyn nie jest wysoka, ale nie jest znana skala ukrytej przemocy, czyli takiej, gdzie ofiary przemocy jeszcze nie zdecydowały się ujawnić „swojego problemu”.

Najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy w rodzinie okazała się Policja.

Wzrost świadomości społecznej sprzyja temu, że coraz większa ilość osób pokrzywdzonych ujawnia swoje problemy i szuka pomocy na zewnątrz. Prowadzone działania lokalne i

ogólnopolskie powodują zmiany postaw społecznych zwiększając z jednej strony gotowość domniemyanych ofiar przemocy do ujawniania trudnych dla niej spraw, ale z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Działalność instytucji pomocowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych skierowana jest na udzielanie pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc, zarówno dotyczy to osób doświadczających przemocy, dzieci, świadków oraz osób podejrzewanych o stosowanie przemocy.

Poniższa tabelka przedstawia działania jakie są podejmowane w celu udzielenia pomocy.

Tabela III. Podejmowane działania interwencyjne

Rok	Zawiadomienie do Prokuratury	Zawiadomienie do Sądu Rejonowego	Warsztaty terapeutyczne	Udzielenie pomocy specjalistycznej (psycholog, prawnik, lekarz)
2018	0	4	5	4
2019	3	3	8	6
2020	4	8	6	6

Źródło: Opracowanie własne- dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z powyższych danych wynika, że wszystkie pomoce specjalistyczne są ważne i pomocne w danej rodzinie.

Z analizy Niebieskich Kart wynika, że znaczna większość interwencji policji spowodowana była nadmiernym spożyciem alkoholu, który doprowadził do konfliktów i destabilizacji życia rodzinnego. Wielokrotnie po tych interwencjach zakładana była Niebieska Karta. Problem alkoholowy jest jednym z głównych czynników przyczyniających się do agresywnych zachowań.

Zakończenie procedury Niebieskiej Karty zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” jest możliwe w dwóch przypadkach, wtedy gdy ustała przemoc w rodzinie i został zrealizowany plan pomocy oraz w przypadku bezzasadności podejmowania działań, (po przeanalizowaniu sytuacji rodziny grupa robocza uznaje, że w rodzinie nie dochodzi do przemocy).

Poniższe dane wskazują powody zakończenia procedury „Niebieskiej Karty” w poszczególnych latach.

Tabela IV. Przyczyny zakończenia procedury „Niebieskiej Karty”.

Rok	Ustanie przemocy i zrealizowanie planu pomocy	Brak zasadności podejmowania działań
2018	5	0
2019	4	0
2020	7	0

Źródło: opracowanie własne – dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z pośród wszystkich Niebieskich Kart w latach 2018-2020 zakończono 16 procedur „Niebieskich Kart” i wszystkie były z tyt. Ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy.

Analizując sytuację występowania przemocy na terenie Gminy Kawęczyn w latach 2018-2020 zauważa się, że przemoc w rodzinie waha się różnie może trochę z tendencją spadkową. Biorąc jednak pod uwagę obecną sytuację spowodowaną rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 można zauważyć narastające problemy w rodzinach.

Na podstawie analizy zjawiska przemocy w rodzinie tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kawęczyn, którego celem jest efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Program zawiera zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, wymienia realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Cele, działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Kawęczyn w zakresie przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Program realizowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny przy udziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie.

IV. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawania tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana min. W przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby , co do której istnieje podejrzenie , że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia , w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- zapewnia osobie , co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie

w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc , w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- może prowadzić rozmowy z osobami , wobec których istnieje podejrzenie , że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Pracownicy socjalni są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo- wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi , ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby , co do której istnieje podejrzenie , że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych w skutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkiego obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z

przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy min. Ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielenie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza o ile jest to możliwe z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa

Osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz Policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającej w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pegagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci,

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której jest podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i

pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia , w tych instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami , wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

Wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych.

Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia,

organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

V. Cele programu

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kawęczyn i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych na terenie Gminy Kawęczyn.

Cel główny realizowany jest przez cele szczegółowe.

1. Interdyscyplinarną współpracę służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym w ramach działań interwencyjnych – procedura „Niebieskie Karty”.
2. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych mające na celu podniesienie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie.
4. Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja Celów

Nr celu	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Cel 1	Interdyscyplinarna współpraca służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> -podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku. - podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> -GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - Komisariat Policji - GKRPA - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	Działania ciągłe 2021-2025

<p>—</p> <p>Cel 2</p>	<p>—</p> <p>Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</p>	<ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemy w rodzinie - występowanie z zawiadomieniami do policji i prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2&2 ustawy o przeciwdziałaniu przemy w rodzinie - zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą NK - udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych — - zapewnienie osobą doświadczającym przemy w rodzinie pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej - edukowanie ofiar przemy w zakresie przysługujących im praw - zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemy w rodzinie 	<p>—</p> <ul style="list-style-type: none"> - GOPS Kawęczyn -Komisariat Policji z siedzibą w Dobrej - zespół interdyscyplinarny - PCPR Turek 	<p>—</p> <p>Lata</p> <p>2021-2025</p>
-----------------------	--	--	--	---------------------------------------

<p>Cel 3</p>	<p>Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych mające na celu podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - praca grup roboczych na rzecz rodzin, w których dochodzi do przemocy - inicjowanie i prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” - motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym - motywowanie do udziału w grupie wsparcia oraz organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb) - podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, gazecie gminnej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno-informacyjnych w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie - prowadzenia poradnictwa o możliwościach i formach pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS w Kawęczynie Zespół Interdyscyplinarny - placówki oświatowe i świetlice środowiskowe - GKRPA 	<p>lata 2021-2025</p>
--------------	--	--	--	-----------------------

		<p>osobom doznającym przemocy</p> <p>-prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy, min. Organizowanie konkursów, warsztatów, pogadek i innych zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki</p> <p>- promowanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych form spędzania czasu wolnego z pominięciem zachowań agresywnych</p> <p>- prowadzenie społecznych kampanii informacyjno-edukacyjnych dla ogółu społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy</p>	<p>- Komisariat Policji</p> <p>- służba zdrowia</p>	
<p>—</p> <p>Cel 4</p>	<p>—</p> <p>Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań</p>	<p>—</p> <p>- udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc</p> <p>- wymiana doświadczeń między pracownikami instytucji wchodzących</p>	<p>—</p> <p>- GOPS</p> <p>- zespół interdyscyplinarny</p> <p>-GKRPA</p>	<p>—</p> <p>Lata</p> <p>2021-2025</p>

		w skład zespołu interdyscyplinarnego	- placówki oświaty - służba zdrowia	
--	--	--------------------------------------	--	--

VI. Adresaci Programu

Adresatami programu są mieszkańcy Gminy Kawęczyn a w szczególności:

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy w rodzinie jak i stosujące przemoc w rodzinie
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie.
3. Przedstawiciele instytucji i służb zaangażowani w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Świadkowie przemocy w rodzinie.

VII. Realizatorzy Programu

Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie to:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kawęczynie
- Komisariat Policji w Dobrej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Kawęczyn
- Zespół Interdyscyplinarny przy Urzędzie Gminy Kawęczyn
- Placówki Oświatowe (przedszkola, szkoły)
- Służba Zdrowia- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tokarach i Kowalach Pańskich

a także:

- Prokuratura Rejonowa w Turku
- Sąd Rejonowy w Turku
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku
- Organizacje pozarządowe i kościelne

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań w tym dobry przepływ informacji między poszczególnymi podmiotami. Pełna realizacja celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy.

VIII. Finansowanie Programu

Zadania Gminnego Programu będą finansowane ze środków własnych Gminy Kawęczyn planowanych w budżecie w kolejnych latach .

IX. Monitoring , sprawozdawczość i ewaluacja

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana dzięki czemu analiza pozyskiwanych informacji umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań , rozwijanie programu w przyszłości.

Monitorowanie programu będzie prowadzone przez zespół interdyscyplinarny przy Urzędzie Gminy Kawęczyn na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji.

Przy ocenie Programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

- liczba osób/rodzin/ objętych pomocą
- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych
- liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych
- liczba uruchomionych procedur NK
- liczba ofiar przemocy w rodzinie
- liczba osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych
- liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia
- liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy
- liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość roczną dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań w ramach sprawozdania rocznego z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie.

Ewaluację programu prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kawęczynie we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi program.

X. Przewidywane efekty i rezultaty

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- usprawnione działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- zwiększenie dostępności i profesjonalnej pomocy zarówno dla osób doświadczających przemocy jak i dla osób stosujących przemoc w rodzinie
- nabycie przez dzieci i młodzież umiejętności i wiedzy na temat właściwych ról i postaw rodzicielskich a także właściwego rozwiązywania wewnątrz rodzinnych konfliktów w rodzinach zagrożonych przemocą
- zwiększenie wiedzy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie u profesjonalistów zajmujących się tą problematyką
- zwiększenie efektywności pracy pracowników służb i instytucji udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- zmiana postaw mieszkańców Gminy Kawęczyn wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

XI. Miejsce i czas realizacji Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie realizowany na terenie Gminy Kawęczyn w latach 2021-2025 . Działania zaplanowane do realizacji będą prowadzone w formie ciągłej.

XII. Zakończenie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest nadużywanie alkoholu, złe stosunki małżeńskie, brak pieniędzy, bezrobocie, nie wypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze oraz choroby natury psychicznej. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstydu, bezradności, nieufności, obawy o własne zdrowie i życie oraz braku gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ofiary często nie chcą rozmawiać na temat przemocy. Często problem zostaje w czterech ścianach w „zacisku ogniska domowego”, które stają się piekłem. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Wręcz przeciwnie- trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej za pośrednictwem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Rodzina jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się. W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy własną rodzinę i najczęściej będzie powielało wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze. Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 w Gminie Kawęczyn pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Kawęczyn. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobrą współpracę jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin a wzrost kompetencji osób pomagających pozwoli mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle rosną.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XXXIV/248/2021
RADY GMINY KAWĘCZYN

z dnia 26 maja 2021 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 -2025

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu *przeciwdziałania przemocy w rodzinie*, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu *przeciwdziałania przemocy w rodzinie* oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminy, jako ich zadanie własne, obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym opracowanie i realizację gminnego programu *przeciwdziałania przemocy w rodzinie* oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.